

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Татьянчиков Андрій Олександрович ПСИХОЛОГІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ВИНИКНЕННЯ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	434
Ташилатов Вячеслав Абдуллайович РОДИНА ЯК СОЦІАЛЬНА ЦІННІСТЬ В КРИЗОВИХ УМОВАХ	437
Третьякова Тетяна Миколаївна ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРУ В БІЗНЕС-УПРАВЛІННІ	440
Шмаленко Юлія Іванівна ПСИХОТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	442
Папінян Вікторія Валентинівна ВПЛИВ ДИСТРЕСУ НА КОГНІТИВНІ ФУНКЦІЇ ЛЮДИНИ ПРИ ПРИЙНЯТТІ РІШЕННЯ	444
СЕКЦІЯ 21. ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ, ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ	
Кібік Ольга Миколаївна ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ПРОЦЕСІ БЕЗПЕЧНОГО СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ	448
Слободянюк Ольга Василівна ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ВІДБУДОВИ УКРАЇНСЬКИХ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	451
Котлубай Вячеслав Олексійович ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	453
Редіна Євгенія Валентинівна КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА ЯК ДРАЙВЕР ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ АКТИВНОСТІ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ	456
Примаченко Іван Федорович СИНЕРГІЯ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ЙМОВІРНІ СЦЕНАРІЇ ПІСЛЯ ПРИПИНЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ В НАЙБЛИЖЧОМУ МАЙБУТНЬОМУ	460
Корнілова Олеся Володимирівна ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ..	463
Калмикова Наталя Юріївна ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	466
Кузнецова Людмила Валентинівна ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ ТІНЬОВОМУ СЕКТОРУ В УМОВАХ ВІЙНИ	469
Сіянюк Павло Віталійович ПЕРЕДУМОВИ ПОСИЛЕННЯ РОЛІ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	472
Крейтор Сергій Юрійович ПЕРЕДУМОВИ ТА БАР'ЄРИ ІНТЕГРАЦІЇ ІННОВАЦІЙ У ФІНАНСОВІ УСТАНОВИ.	475
Візіренко Світлана Вікторівна РОЛЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ПІДТРИМЦІ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ	477
Тищенко Ірина Валеріївна ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ	480
Razinkin Nikita INNOVATIVE MARKETING STRATEGIES AND LOGISTICS SOLUTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF THE ELECTRIC VEHICLE MARKET IN THE CONTEXT OF DIGITAL ADAPTATION	483

СЕКЦІЯ 21.

ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ, ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ

***Керівник секції:** доцент кафедри економіки та менеджменту, кандидат економічних наук, доцент Примаченко Іван Федорович*

***Секретар секції:** асистент кафедри економіки та менеджменту
Калмикова Наталя Юріївна*

Кібік Ольга Миколаївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри економіки та менеджменту,
доктор економічних наук, професор*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ПРОЦЕСІ БЕЗПЕЧНОГО СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Динамічні зміни охоплюють економічну, політичну, технологічну, соціальну та інші сфери життєдіяльності сучасних суспільств. Трансформації супроводжуються новими можливостями і значними ризиками, включаючи економічну нестабільність, кіберзагрози та соціальні потрясіння. Організаційно-економічне забезпечення управління змінами є системним інструментом досягнення бажаного рівня сталості й безпеки.

В Україні, де війна з 2022 р. спричинила безпрецедентні виклики, управління змінами набуває особливого значення для забезпечення безпечного суспільного розвитку внаслідок кількох передумов, зокрема таких:

В Україні, де війна з 2022 р. спричинила безпрецедентні виклики, управління змінами набуває особливого значення для забезпечення безпечного суспільного розвитку внаслідок кількох передумов, зокрема таких:

1. Порушення стабільності та безпеки. Війна призвела до значних порушень у стабільності суспільства, економіки та інфраструктури. За даними Світового банку, ВВП України у 2022 р. скоротився на 28,8% через повномасштабне вторгнення росії, що стало найбільшим спадом в історії країни. У 2023 р. економіка зросла на 5,3%, але у 2024 р. зростання сповільнилося до 3,2%, а прогноз на 2025 р/ становить лише 2% через пошкодження інфраструктури та енергетичні кризи [1]. Це вимагає негайного реагування та адаптації всіх рівнів управлінських структур для забезпечення безпеки громадян та збереження життєво важливих функцій держави.

2. Зміни в економічних умовах, що потребує перебудови економічних стратегій і механізмів. Для забезпечення стабільного економічного розвитку необхідно

впроваджувати нові методи управління змінами, зокрема в енергетичній, промисловій та аграрній сферах.

3. Масова мобілізація ресурсів і сил для підтримки обороноздатності та відновлення країни вимагає швидких і ефективних змін в управлінських процесах, координації дій між державними органами, громадськими організаціями та приватним сектором.

4. Соціальні зміни та гуманітарні потреби. Управління змінами повинно враховувати потреби в соціальній допомозі, відновленні житла, освіті та медичному обслуговуванні, щоб мінімізувати негативні наслідки для громадян.

5. Руїнування інфраструктури під час бойових дій вимагає оперативного впровадження програм відновлення та адаптації до нових умов. Крім того, необхідно враховувати екологічні наслідки війни, що потребують створення механізмів для відновлення природних ресурсів та збереження екосистем.

6. Міжнародна підтримка та інтеграція в європейську та глобальну економіку. Війна змінила зовнішньоекономічну ситуацію, що вимагає налагодження нових відносин із міжнародними партнерами, залучення інвестицій і інтеграції в європейські та глобальні економічні процеси. Цілі сталого розвитку ООН та інтеграція у сегменти світової економіко-політичної системи змушують Україну узгоджувати розвиток з безпековими стандартами. Управління змінами має забезпечити ефективне використання міжнародної допомоги та створення сприятливих умов для зовнішньоекономічної діяльності.

7. Цифровізація та автоматизація створюють нові можливості та одночасно загрози. Питання інформаційної безпеки набувають критичного значення. Важливо вчасно адаптувати стратегії інформаційного забезпечення та протидії кіберзагрозам, щоб зберегти національну безпеку та стабільність.

Ці передумови підкреслюють необхідність впровадження ефективного управління змінами, яке зможе забезпечити стійкість та адаптивність суспільства до нових реалій, створюючи умови для стабільного, безпечного розвитку в умовах війни.

Організаційне забезпечення управління змінами передбачає створення структур для управління змінами, організацію команд, відділів чи спеціальних агентств, які мають відповідати за планування, впровадження та моніторинг змін в організаційних і економічних процесах. Необхідно застосовувати процесний підхід до управління, що включає визначення чітких етапів впровадження змін, від планування до оцінки результатів, для забезпечення ефективного та прозорого управління. Зміни в системах повинні враховувати інтеграцію з іншими аспектами суспільного життя, такими як освіта, охорона здоров'я, енергетика, екологія тощо.

Для успішного впровадження змін необхідно передбачити достатні фінансові ресурси, що включає розробку бюджетів для проектів змін та пошук інвестицій [2]. Має бути сформовано економічний механізм стимулювання, що може включати субсидії, податкові пільги чи інші економічні інструменти для моти-

вації організацій та індивідів до активної участі в змінах. Оцінка економічного впливу змін є важливою частиною процесу, оскільки дозволяє прогнозувати, які економічні вигоди чи витрати можна очікувати на різних етапах змін.

Зміни можуть нести певні ризики для соціальної чи економічної стабільності, тому потрібно здійснювати аналіз і оцінку ризиків та розробляти стратегії для їх мінімізації. Процес зміни повинен враховувати гнучкість і здатність суспільства до адаптації, щоб мінімізувати соціальні та економічні потрясіння.

Соціальні аспекти управління змінами передбачають залучення громадськості та стейкхолдерів у процес прийняття рішень через соціальні консультації, форуми та участь у моніторингу процесів. Під час впровадження змін можуть виникати соціальні наслідки, тому важливо передбачити програми соціальної підтримки для вразливих груп населення, що забезпечить їх захист і адаптацію до нових умов.

Інновації та технологічний розвиток можуть стати рушійною силою змін у суспільстві. Використання новітніх технологій у управлінських процесах, освіті, охороні здоров'я, енергетиці сприяє підвищенню ефективності систем і адаптації до змінюваних умов. Окрім того, цифровізація управлінських процесів може значно полегшити управління змінами та забезпечити їх прозорість.

Для ефективного управління змінами необхідно регулярно оцінювати їх результати на всіх етапах шляхом виконання аналізу економічних, соціальних та екологічних наслідків, що дає змогу коригувати стратегії для забезпечення сталого розвитку. Моніторинг та оцінка результатів змін дозволяє не лише відстежувати успіхи, а й вчасно вносити корективи, аби процес змін відповідав цілям безпечного суспільного розвитку [3].

Таким чином, управління змінами в процесі безпечного суспільного розвитку потребує комплексного підходу, що об'єднує організаційні, економічні, соціальні та інноваційні інструменти. Важливо, щоб зміни сприяли розвитку, забезпечували безпеку та стабільність суспільства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Ukraine Overview: Development News, Research, Data. *World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/overview>
2. Ukraine's Economy in 2025: Forecasts from Economists and Officials. *Centre for Economic Strategy (CES)*. URL: <https://ces.org.ua/en/ukraines-economy-in-2025-forecasts/>
3. Colin A. Carnall. *Managing change in organizations*. Edinburg Gate. 2004. 642 p.

Ключові слова: зміни, управління змінами, безпечний розвиток, організаційно-економічне забезпечення.

Keywords: changes, change management, safe development, social development, organizational and economic.